

– Týðningarmesti parturin av integratiónini er at vit øll arbeiða saman. Eg havi ofta skammað meg yvir at eg ikki havi dugað málið ella havt kunnleika til føroysk viðurskifti. Tað er týðningarmikið at bæði eg, sum útlendingur, geri mítt besta men eisini at føroyingarnir vísa mær og øðrum útlendingum meir áhuga, sigur Alma Kjærbo

»Hvørja ferð prátið fellur á útlendingar í miðlunum, fáa vit særandi spurningar, so sum hví vit eru her, og hvat vit gera her, og um onki arbeiði er at fáa, har vit eru frá«

setti seg í samband við danska útlendingastýrið, fyri at finna útav hvar pappírini hjá Almu vóru blivin av, sigur hann.

– Hendan fyrsta tíðin var okkum ein marra, sigur Martin. Í dag er hendan tilgongdin nemmari, tí nú er útlendingastovan tann millumliðurin, sum vit manglaðu tá, sigur hann.

Var skuffað fyrsta dagin

Tá tankar hennara leita aftur á tann dagin flogfarið lendi í Vágum fyri 14 árum síðani, eru kenslurnar blandadar.

– Fyrsti dagur mín í Føroyum var ræðuligur, flennir Alma. Eg væntaði ein stórbý við fleiri móguleikum, og eg varð eg rættiliga skuffað tá eg kom til Føroyar.

– Nú er nemmari, tí nú havi eg tikið mentanina til mín. Eg eri danskur ríkisborgari, og eg elski at búgva í Føroyum.

Málið var lykilin til felagsskapin

Tá Alma flutti til Føroyar, var onki tilboð til tímar í føroyskum ætlað útlendingum. Nakað seinni var kvøldskúlatilboðið sett á stovn, og síðani fór hon í skúlan við Áir og tók føroyskttímar har. Men tað var ikki, fyrr enn hon fekk privatundirvísing, at tað veruliga byrjaði at ganga framá við tí føroyska hjá Almu, og í dag tosar hon flótandi føroyskt.

– Tað er so himmalvíður munur á at duga málið – tá fær ein veruliga verði partur av felagsskapinum. Nú gevi eg ofta mítt íkast til samtalurnar á arbeiðsplássinum, ella spyrji nærri inn til, hvat tey tosa um. Áðrenn eg dugdi føroyskt, lurtaði eg bara, aftraði meg ofta og hevði bestan hugin bara at fara til hús, tí eg kendi meg ikki væl, sigur hon.

– Eg vildi ikki við manni mínum til veitslur og onnur sosial tiltøk tá eg ikki dugdi málið. Soleiðis var tað trý tey fyrstu árin, sigur hon.

Hóast hon dugur føroyskt og hevur búð í Føroyum í 14 ár, hevur hon onga føroyska vinkonu.

– Á fiskavirkinum, har eg arbeiði, eru vit fleiri kvinnur frá Filipsoyggjunum, og tá tosa vit ofta saman á filipinskum máli. Ofta hoyri eg starvsfelagarar mínar biða okkum tosa føroyskt, tí tey skilja ikki, hvat vit siga, men hóast vit allar duga føroyskt, so er tað ónátúrligt at tosa føroyskt saman. Eg plagi síðani at spyrja, um føroyingarnir í Danmark tosa danskt sínamilum, og svarið er altíð nei. Hetta er tað sama. Vit tosa okkara egna mál, tá vit tosa saman. Tosa føroyingarnir við okkum, so svara vit sjálvandi á føroyskum, sigur hon.

Ræðsla og rasisma

Summir føroyingar tykjast bangnir fyri útlendingum, heldur Alma.

– Hvørja ferð prátið fellur á útlendingar í miðlunum, fáa vit særandi spurningar, so sum hví vit eru her, og hvat vit gera her, og um onki arbeiði er at fáa, har vit eru frá. Tað er niðrandi viðhvørt, men tað tykist ikki, sum tey vita, at viðmerkingarnar særa, sigur hon.

Tá Martin og Alma just vóru komin saman arbeiðdi Martin sum DJ, og eitt kvøldið hevði hann bjóðað Almu og filipinsku vinkonum hennara við í ein náttklubba, sum hann arbeiðdi í. Tá kemur ein maður til teirra og spyr Martin, um Alma er kona hansara. Hann sigur ja, hon er kona mín, og ungi maðurin spyr síðani, hvussu nógv hon kostaði.

– Hetta er tað ræðuligasta eg havi uppliga av rasismu í Føroyum, og tíbetur skilti Alma ikki føroyskt tá, sigur Martin.

Vit mugu samstarva

– Tað týðningarmesti parturin av integratiónini er at vit øll arbeiða saman. Eg havi ofta skammað meg yvir at eg ikki havi dugað málið ella havt kunnleika til føroysk viðurskifti. Tað er týðningarmikið at bæði eg, sum útlendingur, geri mítt besta men eisini at føroyingarnir vísa mær og øðrum útlendingum meir áhuga, heldur hon.

ANNIKAK@SOSIALURIN.FO

Mariana Baca úr Meksiko og Alma Kjærbo frá Filipinsoyggjunum